

SEMISF

SERVEI DE MEDIACIÓ ESCOLAR IES SIVERA FONT

***RECOPILACIÓ DE
DINÀMIQUES PER A
FORMACIÓ DE
L'ALUMNAT MEDIADOR***

FORMACIÓ D'ALUMNES MEDIADORS

- 1) PRESENTACIÓ.
- 2) DINÀMIQUES PRESENTACIÓ I CONEIXEMENT
- 3) TRANSMET EL MISSATGE. TOTS AL MATEIX TEMPS.
- 4) LA NASA
- 5) I SI FÓRA?- MASCOTA DE LA MEDIACIÓ
- 6) LA PERCEPCIÓ: UN LLOP NO TAN FEROÇ
- 7) LES 12 TÍPIQUES- QUÈ LI DIRIES
- 8) UN CONFLICTE- CARTERA DE CONFLICTES.
- 9) ANALITZAR CONFLICTES

TALLER 10 MEDIACIO ENTRE IGUALS A UN IES

TALLER 11 ACTIVIDADES PARA APRENDER A MEDIAR

SESSIÓ 1

Dinàmiques:

ADJUNTAR LES MANS**OBJECTIUS:**

- Afavorir la comunicació inicial del grup
- Fomentar el coneixement entre els membres del grup
- Arreplegar les expectatives del grup enfront del taller

PARTICIPANTS:

Grup del menys 7 persones i de no més de 30

MATERIAL:

Folis, retoladors, bolígrafs, cèrcol, un tros gran de paper o cartolina.

DESENVOLUPAMENT:

Cada un dibuixa la silueta de la seua mà dret o esquerra en un paper i va omplint cada un dels dits de la mà amb les respostes a les preguntes següents:

Menut: Algun dels motius per què estàs en el taller

Anul·lar: Aportacions que t'agradaria fer

Cor: El que t'agradaria aconseguir

Índex: El que no m'agradaria que succeïra

Polze: El que esperes de la mediació.

Una vegada contestades les preguntes es fa una posada en comú. S'acaba fent un mural amb totes les mans pegades en un tros gran de paper.

AVALUACIÓ:

Dificultat que vas trobar

Com te vas sentir realitzant la dinàmica?

SESSIO 2**GUIÓ DE TREBALL****1.- DINÀMIQUES PRESENTACIÓ I CONEIXEMENT****1.1.- FULL COMÚ DE QUALITATS:**

Es compta amb un tauler i amb dos fulls Din 3 unides per un zel. Els alumnes se situen en cercle, l'animador comença per escriure una qualitat positiva en el full, en la postura que vullga. Es passa el tauler i cada participant escriurà una qualitat.

Quan tots hagen col·laborat, es torna a iniciar la ronda , cada u diu el seu nom i tria una qualitat amb què s'identifique, poden repetir-se qualitats per a noms diferents. Segons tries l'adjectiu, li poses un palet. Ex.: Pacient /

Es tracta que tots es presenten, coneguem els seus noms i que, a més parlem en positiu , sobre qualitats que ens van a ajudar en la resolució de conflictes

1.2.- TRESOR HUMÀ:

Es dona mig foli a cada u. La consigna és buscar entre tots els del grup algú que:

- Tinga el mateix signe del zodíac
- Li agrade un cantant concret, el meu favorit
- Tinga el mateix nombre de germans que jo
- Aceró el mateix número de sabata
- Haja vist una de les meues últimes pel·lícules

Es tracta d'aprofundir en el coneixement afectiu de l'altre i, per tant, a augmentar el bon clima del grup.

1.3.- SI JO FÓRA

(Necessitem targetes o folis tallats)

Dividim el grup en parelles. I cada un cobrix una fitxa de l'altre. Si tu fores un COTXE, una CIUTAT, una música, un animal.... series.....

Es remenen les targetes i es repartixen. Es tracta d'endevinar a qui correspon la descripció. Un comença, algú ho intenta reconèixer, si no ho diu el que la va cobrir. A continuació este llig la fitxa que té i així seguim.....

2.- JOCS DE COMUNICACIÓ**2.1.- DICTAT DE DIBUIXOS (necessitem folis i còpies dels tres dibuixos)**

Per a analitzar la importància que tenen els processos de comunicació entre les persones. I, identificar els elements que interferixen en aquesta.

Es dividix el grup en tres subgrups. En cada cas es tria un alumne representant, a estos li's dóna un full amb un dibuix. Encara que els dibuixos siguin diferents, aproximadament tenen el mateix grau de dificultat. Este full només la poden veure ells, i cada representant ha d'intentar comunicar al seu grup que és el que hi ha en el dibuix. La resta de companys ha d'intentar dibuixar el que l'altre explica.

Cada un dels subgrups té avantatges diferents:

GRUP 1: No pot fer preguntes al representant, **CAP**

GRUP 2: Poden fer preguntes, però la resposta **NOMÉS POT SER SÍ O NO**, sense més pistes

GRUP 3: Pot contestar a totes les preguntes i, a més, **DONAR TOTES LES PISTES**

Al final es miren tots els dibuixos i comprovem quin grup ha aconseguit acostar-se més al model.

2.2.- JOC ESCOLTA ACTIVA. ASPECTES NO VERBALS DE LA COMUNICACIÓ.

Annex 1

(Fotocopiar 10 quadros de registre , a més les consignes en tires de paper)

L'obj. És practicar l'escolta activa.

Es formen tríos pel sistema de 1-2-3

Els 1 emeten el missatge: Compta-li el teu company el que vas fer este cap de setmana, o el fi de

setmana més chachi de la teua vida

Els 2 escolten i actuen segons consignes que se li donen en un a banda

Els 3 no saben res i es van a dedicar a observar sense dir res, prenent nota en un full de registre.

Posada en comú: Què feies? Com te vas sentir? Com se sentia l'altre? Què veies?

3.- JOCS DE COOPERACIÓ

3.1.- L'ASCENSOR. Annex 2

Se'ls compta la història. Es tracta de provocar una pluja d'idees i de veure la possibilitat de múltiples solucions parell resoldre un possible conflicte. A vegades l'opció més senzilla és la més adequada. Es dividix el grup en subgrup de quatre participants cada u.

Li'ls dona un foli per a treballar les respostes.
Posada en comú posterior.

4.- JOCS DE DISTENSIÓ

4.1.- LA PALMERA, L'ELEFANT I EL CONILL

Tots en rogle, un animador en el centre. Assenyala a algú i li diu:

PALMERA: ha d'obrir els braços en creu i els del costat fer de branques, amb els braços inclinats a dreta i esquerra.

ELEFFANT: pinça el nas amb una mà i fica l'altre braç per mig. Els del costat fan les Orelles, braços arquejats cap a l'elefant.

CONILL: Amb les dos mans imita les dents i la boca, els del costat imiten les orelles

Es tracta de distendre el grup i de demostrar-los que junts es passa chupi... a veure si ix!!!!

5.- ENS PREPAREM AMB HABILITATS SOCIALS PER A LA RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

5.1.- QÜESTIONARI DE HHSS Annex 3

(Fotocopiar qüestionaris, 24 per a alumnes 8, per a profes)

Reprenem un poc la filosofia del treball amb HHSS i recordem que és el que estem intentant fer en algunes tutories. Per a no perdre'ns anem a autoaplicar-nos un qüestionari sobre les nostres habilitats. Individualment Alumnes i Professors ens ho plantegem. Intentarem discernir quines habilitats de les llistades encaixen millor amb la Mediació per a la R. De Conflictes. És a Dir, què HHSS són les necessàries. Podem parlar de vocabulari nou: Empatia, asertividad, autoestima.....

Per a la posada en comú, cada un tria les dos habilitats que li pareixen més importants a l'hora de les relacions amb el grup.

5.2.- RESPOSTA ASSERTIVA: EI SUÈTER

Annex 4

(Fotocopiar -25- text i possibles respostes)

es col·loquen en cercle, cada un pensa quina resposta donaria. Fem tres subgrups físics, els de la primera resposta ací a la dreta, els de la "B" a l'esq. I els de la "C" en el centre.

Es comenten les tres postures.

5.3.- PER QUÈ A MI? EL CAS D'ANGEL

Annex 5

(fotocopiar el text un per a cada grup, 8)

Es dividixen en grups de quatre (1-2-3-4), a cada un se li dóna un full. Comentaran els sentiments i els escriuran, de l'agressor la víctima i de l'espectador. Posada en comú.

5.4.- FITXA SOBRE PROBLEMES IES

PROBLEMA	CAUSES
INVOLUCRATS	CONSEQÜÈNCIES IGNORAR

Per darrere es planteja una possible solució.

Es fa per grups de quatre. Entregar-los foli amb el dibuix del rectangle

5.5.- MEDIACIÓ EN LA REBLA

Els entreguem un "Producte" el que ja és mediació en un altre IES.
Per tant anem pel bon camí

ANNEX 1

ESCOLTA ACTIVA. ASPECTES NO VERBALS DE LA COMUNICACIÓ

FITXA DE TREBALL

COMUNICACIÓ NO VERBAL: 1º FULL DE CONSIGNES

- No li mires a la cara
- Mira el rellotge ben sovint
- No t'acostes, més prompte retira't del que et compta
- Demosta-li que t'està avorrint, badalla, fes signes amb la cara que quasi no t'importa
- Fes allò que faries si algú et compta coses que no t'interessen Mira a la teua roba, a la teua pell, al teu voltant
- No li preguntes res, no li faces cas.

COMUNICACIÓ NO VERBAL: 2º FULL DE CONSIGNES

- Escolta amb interès
- Mira'l a la cara, als ulls
- Has gestos o sorollets d'aprovació, assentix amb el cap Mantín una distància que indique escolta
- Fes alguna pregunta que aclarisca el relat i dubtes (verbal)

COMUNICACIÓ NO VERBAL: “QUE VAS VEURE EN ELS QUE T’ESCOLTAVEN”

FITXA DE TREBALL

	PRIMERA ESCOLTA	SEGONA ESCOLTA
Contacte visual		
Posició del cos		
Expressió facial		
Expressions Paraverbals		

ANNEX 2

L'ASCENSOR**DESENVOLUPAMENT**

Expliquem la situació següent:

"EL ASCENSOR"

Esta es la historia de un señor que vive en un séptimo piso. Siempre baja en ascensor, pero, en cambio, se ve obligado a subir de pie. Únicamente coge el ascensor para subir al séptimo piso los días que llueve.

Preguntem: qui pot explicar el motiu d'esta conducta?

- Es produïx una pluja d'idees. Només contestem sí o no.
- Si els/s'alumnes s'allunyen molt de' la solució podem passar a Admetre preguntes obertes.

Finalment, es descobrix el motiu: **es tracta d'un senyor baix que no arriba al sèptim botó de l'ascensor. Els dies que plou, com porta paraigua, ho utilitza per a polsar el botó.**

AVALUACIÓ

Era un problema difícil? Com ho hem solucionat? Hem utilitzat la lògica?

La imaginació (*pensament creatiu*) ajuda a trobar solucions als problemes.

FONT

M^aCarme Soqué Torremorell. Guia de mediació escolar. Ed Octaedre RosaSensat. Ed 2002.

ANNEX 3

HABILITATS		PRACTIQUE	NO PUC	MÉS IMPORTANTS
GRUP I PRIMERES HABILITATS SOCIALS	ESCOLTAR			
	INICIAR CONVERSACIÓ			
	MANTINDRE CONVERSACIÓ			
	FORMULAR PREGUNTA			
	DONAR LES GRÀCIES			
	PRESENTAR-SE			
	PRESENTAR ALTRES PERSONES			
	FER UN COMPLIT			
GRUP II HABILITATS SOCIALS AVANÇADES	DEMANAR AJUDA			
	PARTICIPAR			
	DONAR INSTRUCCIONS			
	SEGUIR INSTRUCCIONS			
	DISCULPAR-SE			
	CONVÈNCER ALS ALTRES			
GRUP III HABILITATS RELACIONADES AMB ELS SENTIMENTS	CONÈIXER ELS PROPIS SENTIMENTS			
	EXPRESSAR ELS SENTIMENTS			
	COMPRENDRE ELS SENTIMENTS DELS ALTRES			
	ENFRONTAR-SE AMB L'ENUIG DE L'ALTRE			
	EXPRESSAR AFECTE			
	RESOLDRE LA POR			
	AUTORECOMPENSAR-SE			
GRUP IV HABILITATS ALTERNATIVES A L'AGRESSIÓ	DEMANAR PERMÍS			
	COMPARTIR QUELCOM			
	AJUDAR ALS ALTRES			
	NEGOCIAR			
	COMENÇAR L'AUTOCONTROL			
	DEFENDRE ELS PROPIS DRETS			
	RESPONDRE A LES BROMES			
	EVITAR ELS PROBLEMES AMB ELS ALTRES			
	NO ENTRAR EN BARALLES			

ANNEX 3 (1)

I TU QUÈ OPINES?

HABILITATS		PRACTIQUE	NO PUC	MÉS IMPORTANTS
GRUP V HABILITATS PER A FER ENFRONT DE L'ÉSTRES	FORMULAR UNA QUEIXA			
	RESPONDRE A UNA QUEIXA			
	DEMOSTRAR ESPORTIVITAT DESPRÉS D'UN JOC			
	RESOLDRE LA VERGONYA			
	ARREGLAR-LES QUAN HO DEIXEN DE COSTAT			
	DEFENDRE UN AMIC			
	RESPONDRE A LA PERSUASIÓ			
	RESPONDRE AL FRACÀS			
	ENFRONTAR-SE ALS MISSATGES CONTRADICTORIS			
	RESPONDRE A UNA ACUSACIÓ			
	PREPARAR-SE PARELL UNA CONVERSACIÓ DIFÍCIL			
	FER ENFRONT DE LES PRESSIONS DE GRUP			
	GRUP VI HABILITATS DE PLANIFICACIÓ	PRENDRE DECISIONS		
DISCERNIR SOBRE LA CAUSA D'UN PROBLEMA				
ESTABLIR UN OBJECTIU				
DETERMINAR LES PRÒPIES HABILITATS				
ARREPLEGAR INFORMACIÓ				
RESOLDRE ELS PROBLEMES SEGONS LA SEUA IMPORTÀNCIA				
CONCENTRAR-SE EN UNA TASCA				
PRENDRE UNA DECISIÓ				

NOTA En cada grup d'Habilitats marca: dos que normalment poses en pràctica i que et resulten fàcils, dos que et costen i, a més, assenyala les dos que consideres més importants. El qüestionari pot ser anònim o no. Tu decidixes. Al final del projecte tornarem a passar-ho perquè cada un autoavalue si ha experimentat algun canvi.

NOM:..... CURS:

MOLTES GRÀCIES!

ANNEX 4

"EL SUÈTER"

“María està caminant pel corredor del col·legi. La seua amiga carmen ve corrent, parlant molt emocionada de la seua cita amb el seu nou amor, José. Li pregunta a María: Pots prestar-me el teu suèter rosa per al dissabte. Quedarà molt bonic amb la meua nova falda negra. Tindrè molt atenció”

María no vol deixar el seu nou suèter. Què li contesta Carmen?

1. Tartamudeja i ruboritzant-se, el seu estómac es rebolica: "Oh, clar Carmen. Pots agafar-ho". A María li comença a fer mal l'estómac, va a sa casa i sent angoixa tota la nit.

O

2. Enfadada, la seua cara s'enrogix: "Com tens el morro de demanar-me això? Ja saps que és el meu suèter favorit, i a més és nou i sense estrenar. Com pots tan sols Haver pensat que t'ho anava a deixar?".

O

3. Honestament i directament: "Carmen, eres la meua millor amiga i no vull ferir els teus sentiments, però este suèter és el meu favorit i no ho deixaré a ningú. Espere que et senta i que no t'enfades. Saps que el teu suèter blau t'sienta molt bé..... per què no portes eixe?".

ANNEX 5

¿PER QUÈ A MI?: EL CAS D'ANGEL

"Vaig arribar al col·legi, eren les huit del matí. Com tots els dies, a l'entrar en classe, Antonio em va agafar la motxilla, la va obrir, va traure els llibres i els va tirar a terra. Tota la classe reia i només el meu grup d'amics (tres que tinc) es quedava perplex pel que sempre m'ocorria. No s'atrevien a ajudar-me, un dia ho van intentar i van ser saquejades les seues motxilles. Després d'açò, el meu paper era sempre arreplegar els llibres i callar. Este dia va ser distint, ja no podia més, no sabia que pogueren arribar a este extrem. Com de costum em van obrir la motxilla, però esta vegada els meus llibres van acabar en el vàter; després van començar a pegar-me, fins al punt que vaig haver d'anar a l'hospital ple de moratons. En eixos moments, per la meua ment només passava una pregunta per què a mon?".

Jose Angel (10 anys).

CUADRE DE SENTIMENTS		
VÍCTIMA	AGRESSOR	ESPECTADOR

SESSIO 3**ELS MISSATGES****1.-DEFINICIÓ**

Es tracta de comunicar un missatge en una situació de comunicació difícil.

2.-OBJECTIUS

Valorar la importància d'unes condicions mínimes perquè la comunicació siga possible. Fomentar conductes de cooperació.

3.-PARTICIPANTS

Grup, classe, ...-a partir de 6 anys-

4.-MATERIAL

Quatre fitxes o retalls de premsa amb textos a transmetre.

6.-DESENVOLUPAMENT

Les persones que participen es dividixen en 4 subgrups que se situen en els extrems d'una creu. Cada subgrup tria un/a representant. Este/a se col·loca darrere del subgrup oposat. A cada representant se li entrega un missatge que deu transmetrà el seu grup

. A un senyal, (vos 4 representants envien el seu missatge. Com més cridòria, millor.

Els missatges poden ser trossos d'un text, i el joc acaba quan cada subgrup recita el text original. Per a més confusió pot donar-se el mateix missatge a tots els subgrups.

7.- AVALUACIÓ

Valoració del procés. Dificultats sorgides. Com es van solucionar?

9.-FONT

Rodero.

TEXT 1:

Vivia una vegada en un poble una dona major, d'estes que no eres capaç de saber els anys que tenen, prou lletja, fadrina i tenia una casa vella, d'eixes de pedra, mig caient i estava una vesprada d'hivern fent calça al peu del foc, molt tranquil·la, quan de sobte, va sentir un estrèpit tremend en la xemenera i rodejada d'un núvol de fum, apareix davant un fada, però una fada com les de les pel·lícules, amb pal amb estrela i tot, la dona quede esbalaïda

TEXT 2

El fada li va dir a la vella:

– Però vinga dona, pareixes panoli, no veus que sóc la teua fada padrina. Vinga, demana'm els tres desitjos, però demana'ls ja, no veus com camine de retardada que no vaig tindre temps de vindre a veure't abans? Vinga!, demana quelcom.

La dona mitjà esbalaïda va encertar a dir:

– Bo si la meua arreglares la casa, que esta quasi caient...
 – Ja està! Demana un altre, però date pressa!- i va tocar amb la vareta en la paret i, de colp, aquell te vell es va convertir en un casalot de pedra impressionant.

TEXT 3:

El fada padrina li va dir a la vella, després de concedir-li el primer desig:

– Vinga, vinga, que és per a hui.

La vella va contestar:

– Bo..., me vas arreglar la casa... si em pogueres arreglar a mon, sóc vella i lletja, si em canviaries per mossa i guapa.
 – Arran Ja està! La va tocar amb l'estreleta i quede feta una xiqueta de díhuit anys, alta, rossa, d'ulls blaus..., guapíssima.
 – Però date pressa, que no tinc tot el dia! Demana'm el tercer desig d'una vegada.
 – Açò..., clar, me vas arreglar la casa i a mi, vaja miracle! Qui em coneix?, bo si hi haguera un xic....

TEXT 4:

El fada padrina després de concedir-li els dos desitjos a la vella, (arreglar-li la casa i convertir-la en mossa guapa) va buscar alguna cosa per a convertir-ho en xic Va començar a mirar a un costat i a l'altre, fins que va veure el gat. Ho va tocar amb la vareta i el gat es va convertir en un xic... Fuu! Vint anys, cabell castany, ulls negres. Pareixia un príncep!

El fada padrina va anar molt de pressa.

Van quedar els dos mossos sols, mirant-se als ulls, es van agafar de les mans.. i..., quan estaven tots emocionats va dir el xic:

- Ai!... El que podíem fer el teu i jo... Si no m'hagueres capat quan era gat!

TEXT 1:

Fa molts anys vaig sentir comptar este conte a un contista gallec, que em va paréixer genial però del que no he tornat a saber res.

El conte tracta de les profunditats de la ment humana, de les coses que ens poden passar. El conte és xicotet però segur que vos va a agradar.

Hi havia una vegada en un poble d'eixos separats dels camins, un senyor que era casat i tenia diversos fills. Era molt treballador i honrat i amb molts esforços anava traient la família avant. Era un home seriós, les seues opinions eren tingudes en compte pels seus veïns.

Este home, que vivia com tots de treballar la terra, cuidar un poc de bestiar i agafar per la muntanya el que la muntanya donava, fruits, fusta, un bon dia, sense saber per què, de sobte va entrar en casa corrent, a guardar-se darrere de la seua dona, perquè segons ell l'atacaven les gallines.

TEXT 2:

De sobte l'home va entrar en casa corrent, a guardar-se darrere de la seua dona, perquè segons ell, l'atacaven les gallines.

- Però com que t'ataquen les gallines?, què és això que t'ataquen les gallines?
- Que sí, que sí, que creuen que sóc un gra de dacsa i em van a menjar.
- Però bo, tu eres bovo?
- Que em mengen! Que creuen que sóc un gra de dacsa i em mengen!

I d'açò no va haver-hi qui el traguera. La dona i els fills van pensar que se li passaria l'endemà, però la cosa no va millorar, al contrari cada vegada va ser a pitjor. L'home no s'atrevia a eixir al pati de casa per por a què el menjaren les gallines.

Van arreglar un galliner per a tancar-les, però açò no va servir perquè els veïns tenien tots gallines i tota la vida les van tindre soltes, furgant i buscant menjar, i no podien tancar-les perquè llavors els pobres que menjarien.

TEXT 3:

Clar, allò calia arreglar-ho, no podien seguir així. Llavors van decidir portar a l'home al metge. Quan va parlar amb ell, després d'uns minuts el doctor es va adonar que no hi havia forma de traure-li del cap que era un gra de dacsa i que qualsevol gallina li podia menjar. Van decidir portar-ho a fer un tractament a una clínica psiquiàtrica.

Sis mesos va estar a tractament. Al principi la cosa succeïa així:

- Qui és vosté, el senyor Juan?
- Jo sóc un gra de dacsa!
- No, home, no, vosté és una persona, vosté no és cap gra de dacsa.

Amb el pas del temps, la cosa va millorar un poc:

- Qui és vosté, el senyor Juan?
- Bo jo sóc Juan i sóc també un gra de dacsa

De cap manera, home, vosté és el senyor Juan i només el senyor Juan

TEXT 4:

- L'home va estar a tractament psiquiàtric sis mesos.

Al cap dels sis mesos la cosa va quedar clara:

- Veurem: qui és vosté?
- Jo sóc Juan
- segur?
- Sí, sí, jo sóc Juan

Com es veia que el tractament donava resultat, van decidir donar-li d'alta. Al despedir-lo li van preguntar:

- Qui és vosté?
- Qui seré?, sóc Juan
- Molt ben ja està curat, així que es pot anar a casa.

Juan va agafar les seues coses, però al traspasar la porta, va paréixer com que l'obstaculitzen els dubtes. Va tirar a caminar i quan portava com vint passos caminats, es va donar la volta i va preguntar:

- Senta, jo ja es que no sóc un gra de dacsa, però ho sabran les gallines?

SESSIÓ 4**EXERCICI DE LA NASA****1.-DEFINICIÓ**

Es tracta d'ordenar un llista de coses necessàries per a sobreviure.

2.-OBJECTIUS

Contrastar la qualitat de la presa de decisions en grup enfront de la individual.

Analitzar estratègies de negociació

Analitzar les dificultats per a la negociació

3.-PARTÍCIANTS

Grup, classe,... a partir dels 11-12 anys. .

4.-MATERIAL

Útils per a escriure. Llista de coses.

6.- DESENVOLUPAMENT

Donar una llista a cada participant i deixar de 5 a 10 minuts per a classificar la llista en orde d'importància. No es pot parlar amb ningú.

Formar grups de 6-8 persones i un/a observador/a. Donar una llista a cada grup i deixar 20 minuts per a ordenaria.

Finalment comparar els resultats individuals, amb els col·lectius i els de la NASA.

7.-AVALUACIÓ

Avaluar els resultats. S'han millorat en el grup? Què t'ha aportat la discussió en el grup? Ha sigut fàcil prendre la decisió grupal? Com s'ha donat?

8.-NOTES

Este exercici pot ser numèricament avaluat, basant-se en la taula de respostes "correctes" elaborada per un equip de científics de la NASA i un computador.

FULL D'INSTRUCCIONS

Estàs/eu en una nau espacial que ha de reunir-se amb la nau d'abastament en (a superfície il·luminada de la lluna. A causa de dificultats tècniques el teu/vostra nau va aterrar a 300 km. De la nau d'abastament. Durant l'allunizaje s'ha destruït gran part de l'equip de bord.

El teu/vostra SUPERVIVÈNCIA DEPÉN D'ACONSEGUIR ARRIBAR A LA NAU D'ABASTAMENT, per a la qual cosa només es pot portar el més imprescindible. A continuació hi ha una llista de 15 articles que han quedat intactes- i sense danyar després de l'allunizaje. El teu/vostra tasca consistix a classificar-los per orde d'importància per a permetre a la tripulació arribar al punt de trobada. L'1 seria l'article més important, i així fins al 15 que seria el menys important. Entre parèntesis resposta correcta i explicació, només per a l'animador/a),

- 1 Caixa de mistos
- 1 llanda d'aliment concentrat

- 20 metres de corda de niló.
- 30 metres² de seda de paracaigudes
- 1 aparell portàtil de calefacció '2 pistoles del 45
- 1 llanda de llet en pols
- 2 bombones d'oxigen de 50 t.
- 1 mapa estel·lar de les constel·lacions lunars
- 1 bot pneumàtic amb botelles de CO₂
- 1 brúixola magnètica
- 20 litres d'aigua
- Bengales de senyals
- 1 maletí de primers auxili amb xeringues per a injeccions
- 1 receptor i emissor de FM accionat amb energia solar

COMUNICACIÓ. QUÈ HE DIT?

OBJECTIUS:

- Practicar una de les tècniques d'escolta activa: repetir

DESENVOLUPAMENT:

1. Explicar al grup classe en consisteix la tècnica de repetir. No cal repetir cada paraula que diu la persona, però cal estar segur d'haver comprés els punts principals, expressant-los amb les teues pròpies paraules.

2. Els participants jugaran a "Què vaig dir"?. En este joc, cada un té un torn per a parlar, però abans que cada un ho faça ha de repetir el que acaba de dir la persona que ha parlat prèviament.

3. Es planteja als alumnes una pregunta. Les persones que vullguen contestar a la mateixa ho faran per torns, però abans de donar la seua resposta o plantejar la seua opinió hauran de repetir el que haja dit el seu company/a. Este confirmarà que ha entés correctament el que ell volia expressar.

4. Les respostes a les preguntes han de ser llargues, es demana als alumnes que reflexionen prèviament. No servix dir, per exemple: "si fóra un animal seria un lleopard perquè corre molt". Han de dir per què a ells els agradaria córrer molt.

5. Possibles preguntes o qüestions a resoldre:

- La teua classe ha rebut 600 euros, com voleu gastar-los?
- Si pogueres ser algú famós quina persona t'agradaria ser i per què?
- Si pogueres demanar un desig què desitjaries i per què?
- Si pogueres ser un animal quina classe d'animal series i per què?

AVALUACIÓ:

- Han participat tots els alumnes?
- Han sigut capaços de respectar els torns d'intervenció?
- Han repetit correctament els missatges emesos pels seus companys?
- Els alumnes entenen la utilitat de la tècnica de repetir?
- Han sigut capaços d'expressar correctament els seus desitjos, interessos i sentiments?

SESSIÓ 6**PERCEPCIÓ
UN LLOP NO TAN FEROC
OBJECTIUS**

- Saber escoltar el punt de vista d'altres persones abans de jutjar-les.
- Fomentar l'empatia a través de l'anàlisi de diferents punts de vista.

DESENVOLUPAMENT:

- Es pregunta als alumnes si coneixen el conte de Caputxeta Roja
- Es demana un voluntari perquè el compte
- Es pregunta als alumnes si coneixen la versió de la història comptada pel llop.

- Se'ls conta la versió del llop.

Es realitza un debat posterior sobre el tema. Les següents preguntes ajudaran a conduir el debat:

Quins eren els teus sentiments originals cap al Llop en el conte de Caputxeta Roja?

Ara que has escoltat la història del Llop, Com et sents respecte a ell?

Quins eren els teus sentiments respecte a Caputxeta Roja abans de sentir este conte?

Què penses ara de Caputxeta Roja?

Ha existit en la teua vida una situació en què has pensat d'una manera i has canviat d'opinió a l'escoltar el punt de vista d'una altra persona?

Què has après d'esta història i de la seua discussió?

Creus que les lliçons que es desprenen d'este nou conte tenen alguna aplicació a l'hora de garantir el dret a la presumpció d'innocència; així com a un jú just i imparcial?.

- Es demana als alumnes si serien capaços de posar un exemple real paregut al del conte, mostrant les distintes percepcions i versions d'una mateixa història.

TEXT: UN LLOP NO TAN FEROC

El bosc era la meua llar. Jo vivia allí i m'agradava molt Sempre tractava de mantindre-ho net i ordenat. Quan... Un dia solejat mentres estava arplegant el fem deixada pels excursionistes, vaig sentir passos. Em vaig amagar darrere d'un arbre i vaig vore vindre a una xiqueta vestida de forma molt divertida, tota de roig i amb el seu cap cobert, com si no volgueren que la veren.

Naturalment, em vaig posar a investigar. Li vaig preguntar qui era, a on anava, d'on venia...Etc. Ella em va dir, cantant i ballant, que anava a casa de la seua iaia amb una canastra per a l'esmorzar. Em va paréixer una persona honesta, però estava en El meu bosc i certament pareixia sospitosa amb eixa roba estranya. Així que vaig decidir donar-li una lliçó i ensenyar-li com és de seriós ficar-se en li bosc sense anunciar-se abans i vestida de forma tan estranya. El vaig deixar seguir el seu camí, però vaig córrer a la casa de la seua iaia. Quan vaig arribar vaig vore a la simpàtica velleta i li vaig explicar el

problema i ella va estar d'acord en què la seua néta mereixia una lliçó. La velleta va estar d'acord a romandre oculta fins que jo la cridara. I es va amagar davall del llit.

Quan va arribar la xiqueta, la vaig invitar a entrar en el dormitori, on estava gitat, vestit amb la roba de la iaia. La xiqueta va arribar ruboritzada i em va dir alguna cosa desagradable a prop de les meues orelles. He sigut insultat abans, així que vaig tractar de ser amable i li vaig dir que les meues orelles eren per a sentir-la millor. M'agradava la xiqueta i tractava de prestar-li atenció, però ella va fer una altra observació insultant a prop dels meus ulls eixits. Vostés comprendran que vaig començar a sentir-me malament; la xiqueta tenia una bonica aparença, però era molt antipàtica. No obstant vaig seguir la política de posar l'altra galta, i li vaig dir que els meus ulls m'ajudaven a veure millor. El seu següent insult si que em va enfadar. Sempre he tingut problemes amb les meues dents tan grans, però eixa xiqueta va fer un comentari molt desagradable. Sé que havia d'haver-me controlat, però vaig botar del llit i li vaig grunyar ensenyant-li les meues dents i li vaig dir que eren grans per a menjar-la millor.

Ara siguem seriosos; cap llop pot menjar-se a una xiqueta. Tot el món ho sap, però eixa xiqueta boja va començar a corre al voltant de l'habitació cridant, i jo també corria darrere d'ella tractant de calmar-la. Com tenia posada la roba de la iaia, me la vaig traure, però va ser pitjor, de sobte la porta es va obrir i va aparèixer un llenyater amb una destal enorme. Jo ho vaig mirar i vaig comprendre que corria perill, així que vaig botar per la finestra i vaig escapar.

M'agradaria dir-los que este és el final de la història, però, desgraciadament no és així, perquè la iaia mai va contar la meua part de la història. I no va passar molt de temps sense que es correguera la veu que jo era el llop roïn. I tot el món va començar a evitar-me.

No sé què li passaria a eixa xiqueta antipàtica i vestida d'eixa forma tan rara, però jo...Mai més vaig poder ser feliç.

AVALUACIÓ

Hem escoltat i entés la versió del Llop?

Ens hem posat en el lloc del llop per a entendre el que va succeir?

Creus que és important escoltar els punts de vista d'altres persones?

Hem treballat bé en equip i escoltat als nostres companys?

SESSIÓ 7**QUÈ LI DIRIES?****OBJECTIUS:**

- Practicar tècniques d'escolta activa
- Diferenciar entre preguntes obertes i preguntes tancades
- Conèixer les 12 típiques o les dotze respostes habituals que solem donar quan algú ens conta alguna cosa i que mai s'han d'utilitzar en mediació.

DESENVOLUPAMENT:

Es dividix al grup en subgrups d'un mínim de dos persones.

A cada grup se li dóna una de les següents situacions.

Els participants hauran de decidir com continuarien la conversació amb el seu interlocutor, intentant que este se senta escoltat i aporte més informació sobre la situació.

Una vegada que decidisquen com mantindran la conversació, cada grup farà una simulació perquè els altres puguen veure.

AVALUACIÓ:

És important que els participants conten com s'han sentit, quines dificultats es van trobar.

Van ser capaços d'escoltar activament sense jutjar, aconsellar, interrogar, interpretar, etc...?

SITUACIONS

- Estic fart dels meus companys de classe. Es passen el dia ficant-se amb mi. M'han posat un malnom que em molesta molt i tot el dia m'ho repetixen. Hauria de sol·licitar que em canviaren de grup però no vull paréixer un covard. A més seria pitjor, hauria de suportar-los en el recreació. Els odi. Faré tot el que es puga perquè m'expulsen de l'institut.

- No estic disposada a suportar més este alumne en classe. És impossible donar una classe normal, a més està constantment faltant al respecte i incomplint les normes del centre. Sol·licite que se li òbriga expedient i que se li canvie de centre.

- Este xiquet em porta de cap. Amb açò de l'adolescència es posen insuportables. Va passar de traure bones notes a suspendre-ho quasi tot i damunt la tutora em crida cada dos per tres perquè ha armat alguna en l'institut. Crec que el vaig a castigar a no eixir en tot el mes.

- Estic molt preocupada per Pablo. El conec des que anàvem al col·legi i es que li passa alguna cosa. Vaig intentar parlar amb ell diverses vegades però no vol saber res. S'està tornant un macarra i ell abans no era així. Com seguisca així l'expulsaran de l'institut. No tinc ni idea del que vol demostrar amb eixa actitud.

• Este Pablo és la repera, sempre entra al drap. Hui va tindre rebombori amb la tutora. Estàvem cridant-li xinés per darrere i com sempre es cabreja, va agafar i va tirar els llibres al sòl al mig de la classe. La veritat és que amb ell tenim la diversió assegurada i com mai es queixa totes les culpes van per a ell.

“LES DOTZE TÍPIQUES”

Les dotze	Explicació	Exemples
Manar, dirigir	Dir a l'altre el que ha de fer.	“Tens que...” “Deus..”
Amençar	Dir a l'altre el que li pot passar sinó fa el que li diem.	“Com no faces açò, llavors.” “Millor fas açò, en cas contrari...”
Sermonejar	Al·ludir a una norma externa per a dir el que ha de fer l'altre.	“Els xics no ploren” “Has de ser responsable”
Donar lliçons	Al·ludir a l'experiència per a dir el que és bo o roïn per a l'altre.	“Els xics d'ara esteu molt mimats, en la meua època açò no passava
Aconsellar	Dir a l'altre què és el millor per a ell/ ella	“Deixa l'institut”, “No deixes l'institut”, “El Millor que pots fer..”
Consolar, animar	Donar la raó a l'altre	“Ja se't passarà” “No et preocupes...”
Aprovar	Dir a l'altre que el que li passa és poc important	“Estic en desacord amb tu, el millor és...”
Desaprovar	Donar la raó a l'altre	“El que estàs dient és una favada”
Insultar	Llevar la raó a l'altre	“Això et passa per panoli”
Interpretar	Desprejar a l'altre pel que diu o fa	“En el fons vols cridar l'atenció”
Interrogar	Dir a l'altre el motiu ocult de la seua actitud	“Quan?, On?, Per Què?”
Ironitzar	Reanar-se'n de l'altre	“Si clar, deixa l'institut, deixa ta casa, deixa el teu nóvio i et vas a demanar almoïna”

Es coneix com les dotze típiques als dotze tipus de respostes que utilitzem la majoria de les persones quan volem ajudar una altra persona perquè ens conte un problema.

Les dotze típiques tenen en comú que són un obstacle per a la comunicació: no afavorixen que la persona que parla se senta compresa i, per tant que conte el que li ocorre. Totes inclouen un juí negatiu sobre l'altre, encara que no siga eixa la intenció de qui les utilitza. Hem d'intentar no utilitzar-les quan treballem el conflicte amb els alumnes.

SESSIÓ 8**ELS ELEMENTS DEL CONFLICTE.****ELEMENTS DEL CONFLICTE (RELATIUS AL PROCÉS)**La dinàmica del conflicte

És la història que ha portat el conflicte. Existix amb prou freqüència el que es denomina conflicte **latent**, és una situació en què les parts no perceben la contraposició d'interessos, almenys de forma explícita, però a pesar de tot estan ací i pot sorgir un fet concret que ho faça patent, que ho traga a la llum.

El grau de **polarització**: Parlem que un conflicte està polaritzat quan les parts es veuen a si mateixes en la possessió de tota la raó i se la neguen a la part contrària.

La relació i la comunicació

La relació entre les parts implicades en el procés de resolució del conflicte és fonamental. Una relació en què hi ha confiança, enteniment, respecte, fa que el conflicte s'aborde de manera més fluida i eficient. Al contrari si la relació està deteriorada, serà molt complicat afrontar amb èxit la resolució del conflicte.

Sovint en la comunicació es produïxen, a més una sèrie de rumors, estereotips, de prejudis producte de la mala informació.

Podem definir l'estereotip com una sèrie de creences que atribuïxen característiques als membres d'un grup, o una imatge simplificada dels membres d'un grup compartida socialment. Per exemple: "els gitanos són uns bruts." És important assenyalar que els estereotips són compartits per molta gent i que s'atribuïxen a una persona com a membre d'un grup i no com a persona individual.

Algunes característiques importants dels estereotips són les següents:

- Són molt resistents al canvi. Es mantenen inclús quan hi ha evidència en contra.
- Simplifiquen la realitat.
- Generalitzen.
- Completen la informació quan esta és ambigua.
- Poden ser positius o negatius.

Un **prejuí** és un juí previ no comprovat, de caràcter favorable o desfavorable, sobre un individu o d'un grup, tendent a l'acció de manera congruent.

ELEMENTS DEL CONFLICTE (RELATIUS A LES PERSONES)Protagonistes

Protagonistes Principals: qui estan directament implicats?

Protagonistes secundaris: qui estan indirectament implicats però tenen interès o poden influir en el resultat?.

D'altra banda, la identificació de les parts en conflicte ens porta a una primera tipologia dels conflictes

- Conflictes intrapersonals
- Conflictes interpersonals
- Conflictes intergrupals, etc...

El poder en el conflicte

És la capacitat d'influència dels protagonistes principals i secundaris en el conflicte. Quines bases d'influència i poder tenen cada un sobre els altres: és una relació d'iguals o hi ha la desigualtat i en quina forma?.

Les percepcions del problema

És la nostra forma de rebre o interpretar el conflicte, les seues causes i les seues explicacions. En la labor de mediació trobarem que mentres una de les parts està seriosament afectada pel problema, l'altra ni tan sols és conscient que existisca. (dinàmica del quadrat)

Les emocions i els sentiments

Podem distingir els sentiments propis de la percepció, si és que existix, dels sentiments de l'altre. Com t'has sentit?, com s'han sentit els altres?.

Les posicions

És el que en principi reclama cada part, perquè pensen que així se sentiran satisfetes. Suposen la coberta dels interessos i, sovint inhibeixen la comprensió del problema. (dinàmica de la mandarina)

Els interessos

Els interessos són els beneficis que volem obtindre a través del conflicte, normalment apareixen davall de les posicions que s'adopten en els conflictes.

Les necessitats

Són les que considerem imprescindibles per a viure. Poden ser:

Físiques: son, alimentació, etc.

Psicològiques: Llibertat, sentir-se escoltat, sentir-se respectat, volgut, pertànyer a un grup, justícia, etc.

Les necessitats solen estar darrere dels interessos.

Els valors

És el conjunt d'elements culturals i ideològics que justifiquen i servixen per a argumentar els comportaments.

TIPUS DE CONFLICTES

- Conflictes de relació/ comunicació (conflictes d'agressions, lluites, insults, desvaloracions, rumors, confusió, roïns entesos..)
- Conflictes d'interessos/ necessitats: conflictes per recursos: no sols objectes, també espais, temps i tot tipus de recursos.
- Conflictes per activitats: desacords en la forma de realitzar treballs i activitats
- Conflictes per preferències, valors, creences.

SESSIÓ 9

“GUIA PER A L'ANÀLISI DE CONFLICTES”

Resumix en poques paraules, com si fóra un titular de premsa, el conflicte

Ompli les següents caselles

Elements	Part "A"	Part "B"
Protagonistes .Qui són els protagonistes? .Quina influència exercixen tercers?		
Relació .Quina relació té a amb B i viceversa? (Poca relació/ molta relació Confiança/ Desconfiança Amistat/ Hostilitat Fugida/ Enfrontament Calma/ Emocionalitat)		
Sentiments .Com se sent?		
Procés i moment del conflicte .Quant de temps porta el conflicte? .El conflicte està : Polaritzat, Enquistat ,relaxat ,latent? . Altres?		
Valors .Quins són els seus valors?		
Interessos. Necessitats .Què li interessa resoldre fonamentalment? .Per què o per a què ho demana?		
Posicions .Quina posició tenen, què demanden?		
Solucions .Què proposa per a resoldre-ho?		

ELEMENTS DEL CONFLICTE

OBJECTIUS:

- Analitzar un conflicte, descobrint tots els elements que intervenen en el mateix.
- Conèixer que tipus de conflictes preocupen més als alumnes.

DESENVOLUPAMENT:

- Es demana als alumnes que de forma anònima i individual escriguen en un paper un conflicte que coneixen, que els afecte personalment o que afecte algú que coneixen. Per a començar és aconsellable que presenten conflictes entre dos parts, un conflicte interpersonal.
 - D'entre tots es tria un que serà el que analitzarem.
 - De forma conjunta s'ompli el full d'anàlisi dels elements del conflicte de forma raonada i intentant definir perfectament el conflicte (quant de temps porta latent, si està o no polaritzat, quals són les posicions, interessos i necessitats de les parts, quals són els seus valors...)
 - Es pot demanar a diversos voluntaris que realitzen un Role-playing del conflicte triat.

AVALUACIÓ:

- Els alumnes diferencien els distints elements que intervenen en el conflicte?
- Quals són els elements del conflicte que més els costa identificar i verbalitzar?
- Que tipus de conflictes són els que van presentar de forma més repetida?
- Si han comentat les solucions que es van donar als conflictes, Com van solucionar els conflictes presentats, si és que els han solucionat?

SESSIÓ 10 : TALLER**LA MEDIACIÓ ENTRE IGUALS EN UN INSTITUT D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA: MATERIALS PER A FORMAR ALUMNES MEDIADORS I A ALUMNES MEDIADORES****COM APRENDRE A SER MEDIADOR/A?**

1. Per imitació dels models oferits pels experts o especialistes (posant en pràctica les habilitats, tècniques i estratègies que ha observat: empatia, asertivitat, comunicació, negociació i presa de decisions).
2. Per representació de papers com si fóra la vida real (fent el paper de cada una de les parts del conflicte, en diferents situacions i representant conductes inhibides, immadures, agressives i assertives).
3. Transferint a la vida dins del Centre i a la vida fora del Centre el que aprén (exercint, en sessions de Mediació, de mediador/a, en parella amb un/a alumne/a expert/a, fins que es senta capacitat/da).

COM SER ASSERTIU? COM SER ASSERTIVA?

1. Dient coses positives o fent comentaris positius dels altres.
2. Expressant les meues queixes.
3. Defenent els meus drets.

I . DIENT COSES POSITIVES O FENT COMENTARIS POSITIUS DELS ALTRES

1a Sessió. Gran grup. Formant un cercle. Es prega confidencialitat en tot el que ocórrega en la sessió.

Es repartixen folis en què cada alumne/a posa el seu nom i cognoms.

El formador/a baralla els folis i demana que cada un escriga coses positives reals, dissimulant la lletra, de la persona el foli de la qual li entregarà (L'objectiu és que cada persona expresse, sense ferli vergonya, la qual cosa sent).

S'arreguen els folis i es tornen a repartir tantes vegades com a alumnes. Al final de la sessió, cada alumna/o tindrà tantes frases positives com a alumnes han participat)

2a Sessió. Grups de quatre persones. Es recorda la confidencialitat.

- 2.1. Es lligen els comentaris positius escrits en el foli de cada persona.

Es contesta per escrit:

- A. Què has sentit al llegir els teus comentaris positius?
- B. Què has sentit al fer comentaris positius d'una altra persona?
- C. Què sentiran els teus pares, germans, amics, profes, col·legues, quan li faces comentaris positius?

2.2. Cada una de les persones que formen el grup li dirà (verbalment) coses positives reals a una de les persones del grup.
Es contesta (oralment):

- A. Què has sentit al sentir de boca del teu company/a comentaris positius de tu?
- B. Què creus que ha sentit la teua companya/o quan et sentia dir coses positives d'ell o d'ella?

2.3. Es contesta per escrit:

- A. Què t'ha costat més: escriure coses positives o dir coses positives?
- B. Per què creus que passa això?
- C. Què t'ha agradat més: llegir els comentaris escrits o escoltar-los de viva veu?
- D. Per què creus que passa això?
- E. Què penses fer en el futur quan assentes la necessitat de comentar quelcom positiu a altres persones?
- F. Per a què t'ha favorit esta experiència?

II EXPRESSANT LES MEUES QUEIXES

1a Sessió: Gran grup. Formant un cercle. Es prega confidencialitat en tot el que ocorrega en la sessió.

Es repartixen folis en què cada alumne/a posa el seu nom i cognoms.

El formador/a baralla els folis i demana que cada un escriga de forma clara, respectuosa i sense fer cap tipus de comentaris, ni de juís, les queixes que té, respecte a la persona el nom de la qual figura a la capçalera del foli. (L'objectiu és que cada persona expresse, sense ferli vergonya, la qual cosa pensa i sent).

S'arreglen els folis i es tornen a repartir tantes vegades com a alumnes. Al final de la sessió, cada alumna/o tindrà tantes queixes com a alumnes han participat).

2a Sessió: Individual. Es recorda la confidencialitat.

2.1. Cada persona llig, en silenci, les queixes que li han manifestat.

Es contesta per escrit:

- A. Què has sentit al llegir les queixes?.
- B. Què has sentit a l'expressar les teues queixes sobre una altra persona?.
- C. Què sentiran els teus pares, germans, amics, profes, col·legues, quan els expresses les teues queixes?.
- D. En la realitat, pots expressar les teues queixes com ho has fet hui?. Per què?:
 - D.1. Per por?.
 - D.2. Per vergonya?
 - D.3. Per temor a fer-li dany a l'altra persona?
 - D. 4. Per temor a rebre represàlies per part de la persona o del seu grup d'amics/es?

3a Sessió: Xicotet grup de quatre persones. Es recorda la confidencialitat.

3.1. S'identifica una persona i les queixes que ha escrit respecte a una altra persona.

3.2. La persona que ha rebut les queixes, contesta, també amb respecte, a la persona que ha expressat la seua queixa. S'establix el diàleg entre les dos persones, en presència de les altres dos, el paper de les quals és el d'escoltar i facilitar la comunicació i comprensió.

3.3. A l'acabar de comunicar-se les quatre persones, cada una d'elles escriu, en la columna dreta, del seu foli de resposta, la qual cosa sent, després d'haver parlat amb les persones de què tenia alguna queixa, després del diàleg en el grup de quatre. El/la portaveu arreplega els folis, que, acabada la sessió 4a, tornarà als seus propietaris/es.

4a Sessió: Assemblea. Contesta el/la portaveu, però pot intervindre tot el món, demanant la paraula.

4.1. Què han sentit, les persones del grup, al sentir, de boca del seu company/a, queixes d'ell o d'ella?.

4.2. Què creus que han sentit les persones del grup, en general, quan expressaven queixes de les altres persones?.

4.3. Hi ha hagut algun canvi en la relació entre les persones del grup, després d'haver-se comunicat i haver dialogat sobre les seues queixes?.

4.4. S'escriuen els canvis, en la pissarra, i cada mediador i mediadora prenga nota.

5a Sessió: Individual.

Cada persona contesta, per escrit, en el seu foli de respostes:

5.1. Què t'ha costat més: escriure queixes o rebre queixes?.

5.2. Per què creus que passa això?.

5.3. Què t'ha agradat més: llegir les queixes escrites sobre tu o escoltar-les de viva veu?.

5.4. Per què creus que passa això?.

5.5. Què penses fer en el futur quan assentes la necessitat queixar-te de quelcom o d'algú?:

A. Dir-se'l, directament, amb respecte.

B. Dir-se'l a altres persones, sense que s'assabente la persona de què sents queixa.

5.6. Per a què t'ha favorit esta experiència?

III DEFENENT ELS MEUS DRETS

Els meus drets són els següents i mai violaran els drets dels altres:

1. El dret a la meua intimitat
2. El dret a ser tractat amb respecte.
3. El dret a dir "no" o actuar segons el meu criteri i no sentir-me culpable.
4. El dret a no ser jutjat per persones amb prejuís.
5. El dret a sentir, experimentar i expressar els meus sentiments.
6. El dret a demanar el que necessite.
7. El dret a conèixer-me, saber que sóc únic/a i ser tractat com a únic/a.
8. El dret a autoafirmar-me, sent assertiu/a en tots els àmbits de la meua vida.

9. El dret a relacionar-me amb els altres en un clima de pau, sense ser discriminat en raó de la meua classe social, les meues capacitats, la meua raça, la meua cultura, el meu sexe o la meua inclinació sexual.
10. El dret a mostrar les meues emocions i els meus afectes.
11. El dret a expressar els meus pensaments i la meua ideologia.
12. El dret a mostrar les meues pors.
13. El dret a amar i ser amat/da.
14. El dret a cometre errors.
15. El dret a canviar d'opinió.
16. El dret a sentir-me bé amb mi mateix/a.
17. El dret a actuar per a evolucionar en la meua dignitat com a persona.
18. El dret a sol·licitar i rebre formació i informació.

A. Els mediadors i les mediadores es reuneixen en grups de quatre i ordenen, segons el seu criteri, en raó de les seues necessitats o preferències, els drets dalt expressats i afigen tots els que creguen.

B. Es fa una posada en comú i s'arreglen tots els drets de tots els equips.

C. Algú del grup es compromet a passar-los a ordinador i col·locar-ho en la paret de la sala de Mediació.

COM SENTIR EMPATIA?

Representant diferents papers en diferents situacions, tractant de posar-se en la pell de l'altre/a, tractant de sentir el que senten les altres persones en diferents circumstàncies.

1a Sessió: Gran grup.

Un grup de quatre persones s'assenta en la zona de mediació on hi ha quatre taules i quatre cadires, de front, dos a dos. (Dos d'elles representen el paper de mediadors i mediadores i les altres dos representen les parts del conflicte). Es recorda la confidencialitat.

1. Es representa tota una sessió de mediació, amb un conflicte real els protagonistes del qual no han de ser necessàriament ells, però que s'ha produït en el Centre. (No es diu el nom de les persones que han tingut el conflicte).

2. S'intercanvien els papers, d'un en u. Comença una de les persones que fan de mediador/a, per canviar, de mediador/a, a ser una part del conflicte. (La part del conflicte fa, en el seu lloc, el paper de mediador/a). Es realitza, de nou, la sessió de mediació, eliminant la trobada per separat.

2a Sessió: El gran grup continua observant als “actors” que continuen fent mediacions, intercanviant-se els papers.

1. S'intercanvia l'altra part del conflicte per mediador/a. Es realitza, de nou, la sessió de mediació, eliminant la trobada per separat.

2. Cada persona, que representa els diferents papers, explica a la resta del grup què ha canviat quan s'han canviat els papers.

3. El grup, que observa les diferents mediacions, presa nota dels canvis que es van produint, quan s'intercanvien els papers.

4. Es comenten les conclusions. Cada persona escriu en el seu foli i guarda en la seua carpeta de medidora o mediador.

TÈCNiques EN CADA UNA DE LES FASES DE LA MEDIACIÓ

1. Escoltar, amb concentració, a ambdós parts del conflicte.
2. Identificar el problema.
3. Identificar els poders
4. Equilibrar els poders
5. Reformular el conflicte
6. Acordar

1. ESCOLTAR

1.1. Els dos mediadors o medidores estan ja, assentats/des, en la sala de mediació, un junt amb l'un altre/a i enfront de les dos cadires que ocuparan les parts del conflicte. Les medidores o mediadors es troben serens, atents/s'a l'expressió verbal i a totes les manifestacions no verbals de les parts en conflicte: gestos, expressió corporal, sons, etc.

1.1. Entra una de les parts del conflicte, explica la seua versió dels fets i ix de la sala de mediació, acompanyada d'un/a mediador/a.

1.2. Entra l'altra part del conflicte i explica la seua versió.

1.3. Un/a mediador/a ix a buscar a l'altra part, que s'assenta al costat del seu company o companya en conflicte.

1.4. Els mediadors o mediadores induïxen i faciliten que una part del conflicte li parle a l'altra:

- “Dis-li a ... què és el que ha passat?. nosaltres, també t'escoltem”
- “Què penses tu del que diu...?. És això el que ha passat?”
- “Si tu no penses igual, vaig donar-li'l a...”
- “Diu el que penses”
- “Diu el que sents”

2. IDENTIFICAR EL PROBLEMA

2.1. Els mediadors i les mediadores faciliten que aflore el que no es veu, allò que roman ocult i que és el substrat del problema:

- “Què significa per a tu...?”
- “Què vols dir quan dius...?”

2.2. Ajuden a formular els fets, els pensaments i els sentiments de forma assertiva.

3. IDENTIFICAR ELS PODERS

3.1. Les mediadores i els mediadors identifiquen la conducta de cada una de les parts del conflicte:

- ❖ La conducta inhibida
- ❖ La conducta agressiva
- ❖ La conducta immadura
- ❖ La conducta assertiva

4. EQUILIBRAR ELS PODERS

4.1. A la persona de conducta inhibida cal oferir-li màxima confiança i saber esperar que s'expressi, donant-li reforços positius cada vegada que parle.

4.2. A la persona de conducta agressiva cal proporcionar un clima tan relaxat, lliure de pressions, en el que no haja necessitat de demostrar res, proporcionant-li reforços positius cada vegada que abaixi el to de veu o es dirigeixi als seus companys sense agredir verbalment.

4.3. A la persona de conducta immadura cal fer-la sentir capaç de resoldre les coses per si mateixa, donant-li reforç positiu sempre que faça un avanç en autonomia.

4.4. La persona de conducta assertiva facilitarà enormement la labor dels mediadors i mediadores perquè aprofitaran les seues expressions per a induir l'altra persona a fer-ho de la mateixa manera.

És quan s'equilibren els poders i les dos parts del conflicte estan en condicions de comunicar el que pensen i senten realment.

5. REFORMULAR

5.1. Quan comença a fluir la verdadera comunicació, la que s'ha alliberat de prejudis i de pors, els mediadors i mediadores poden ajudar a la comprensió real del problema, a la qual cosa és fonamental del que és accessori al problema, de les seues causes i les seues conseqüències per a cada una de les persones.

6. ACORDAR

6.1. Arribar a acords no significa que les dos parts del conflicte, de sobte, compartisquen les mateixes idees. El verdaderament important que ambdós persones isquen de mediació havent obtingut un benefici. Per a això, les mediadores i els mediadors poden suggerir :

- “Encara que mai vaja a ocórrer, si a tu et fóra possible, què li demanaries a ...?”
- “Encara que no vaja a ocórrer, si a tu et fóra possible, què li demanaries a ...?”

Este tipus de suggeriments allibera de contenció a les persones i les fa sentir que poden demanar, encara que suposen que pot no ser-li concedit quelcom. A més iguala en les expectatives que cada una tinga de l'altra i augmenta el nombre de possibilitats d'obtindre benefici perquè comença la negociació.

En les negociacions cada persona sent que pot obtindre el màxim. En el procés de transacció es posa en joc un llenguatge de persuasió que pot arribar a fer molt atractiu el final de la mediació ja que, cada part es constituïx en oferta i demanda, a regalar i ser regalat, en persuasiu i ser persuadit.

Si les mediadores i els mediadors fomenten la fascinació de “jugar” a obtindre guanys, no sols es desdramatitza el conflicte sinó que es posen en marxa idees creatives que aproximen a les parts en conflicte.

SIMULACRE DE CONFLICTE I APLICACIÓ DE TÈCNiques

El grup es dividix en grups de quatre persones: dos fan la mediació i les altres dos representen les parts en conflicte.

SITUACIÓ CONFLICTE

ESCOLTAR

IDENTIFICAR EL PROBLEMA

IDENTIFICAR ELS PODERS

EQUILIBRAR ELS PODERS

REFORMULAR EL CONFLICTE

❖ Què vols dir quan dius...?

“Estic fart de l'institut. Hi ha un grupet que em diu “nano” i, encara que vull passar d'ells i no fer cas, no vull vindre perquè cada dia és el mateix. Ahir li vaig dir a la tutora que Juan m'insultava i , quan ella li va demanar que em deixara en pau, ell va contestar que era de broma. “

SESSIÓ 11: TALLER 11**ACTIVITATS PER A APRENDRE A MEDIAR EN L'EDUCACIÓ OBLIGATÒRIA****Punt de partida**

En els centres educatius encara estem lluny d'acceptar els conflictes amb naturalitat i els continuem percebent com a elements discordants, perversos, entorpidors i destructius que cal evitar a tota costa i atallar com més prompte millor.

Enfront d'això, la mediació escolar s'integra en un continu d'aprenentatge que avança des de la passivitat i l'acció violenta davant dels conflictes de la vida, fins a la creació d'una cultura de pau basada en la bel·ligerància positiva.

No es tracta d'una àrea curricular més, sinó d'un element per al canvi i la renovació de cultures estancades en l'academicisme, en la igualtat sense diversitat, en la verticalitat de les relacions, en la segregació entre el món i l'escola o en la por enfront d'un futur incert.

Disseny de programes de mediació

Tota proposta pedagògica sobre mediació ha d'estructurar-se entorn a quatre eixos principals:

- ❖ Prevenció
- ❖ Formació
- ❖ Intervenció, reparació i reconciliació (mediació formal)

Cultiu de la pau

Al seu torn, ha de tindre en compte al nombre més gran possible d'actors de la comunitat educativa: administradors, directius, docents, alumnes, famílies, personal d'administració i servicis, educadors... i adequar-se a les particularitats de cada context concret.

Es tracta de compondre entre totes les persones del centre un substrat humà, un espai segur i acollidor on ensenyar i aprendre contribuïsquen efectivament al creixement i al desenvolupament de les potencialitats de cada u.

Per això, els materials i activitats per a aprendre a mediar en l'educació obligatòria (dels 6 als 16 anys aproximadament) han de ser, abans que res, generadors de pensaments, sentiments, interaccions i vivències. Així, han d'implicar a la persona de mode integral, traient-la de la indiferència i espantant-la cap a l'acció. L'objectiu de la mediació no consisteix a teoritzar ni a moralitzar sobre què fer o no davant d'un conflicte, sinó a experimentar-lo des de diferents angles, afegir-li nous matisos i inventar respostes que no donarà el docent, qui és conscient que el seu paper no requereix pensar pels seus alumnes, sinó més prompte a moure'ls a pensar per si mateixos. En mediació creamos solucions pròpies i originals, sempre consensuades, mai violentes i amb un alt contingut ètic. La tolerància a l'error és alta, no obstant, no tot val.

És precisament en l'apartat de valors on l'adult, per les seues capacitats, coneixements i experiència, realitzarà les aportacions més valuoses.

Activitats de prevenció

Les activitats de prevenció s'orienten al context de convivència i incidixen en el mateix de forma global: millorant les seues condicions inicials, contrarestant limitacions, enriquint-lo i transformant-lo per a afavorir el desenvolupament dels que ho conformen.

Certs elements generen malestar i actuen com a detonants en l'aparició i escalada violenta dels conflictes, mentres que altres promouen el diàleg i el consens.

Quan en un aula les relacions de poder dominen la dinàmica grupal ³/₄ bien perquè hi ha companys que atemorixen als altres, professors que intimiden els seus alumnes, normes que impedingen expressar disconformitat als uns i els altres, pressions de l'administració sobre l'organització del centre o un entorn social on el llenguatge de la violència predomina ³/₄ la propensió a viure els conflictes negativament, açò és passiva o agressivament, és ben alta.

En canvi, si el grup ho integren persones que es coneixen i aprecien, s'accepten a si mateixes i als altres i es relacionen sense marginar ni excloure a ningú, el grau de comunicació interpersonal augmenta i les possibilitats de transformar els conflictes creativament són, al fi, reals.

Per a aconseguir un grup inclusiu i cohesionat crearem situacions l'objectiu del qual no és un altre que augmentar el mutu coneixement i la vinculació afectiva entre els membres del grup, per diversos que estos siguen. Els moments per què passa la creació de grup són: presentació, coneixement, afirmació, confiança, comunicació, cooperació i elaboració dels conflictes.

Exemple 0: L'arbre de l'amistat

Desenvolupament: Es tracta d'una activitat de creació de grup (afirmació) en la que cada persona disposa d'un paper en què hem dibuixat el tronc i les branques d'un arbre. Després retallem fulls en verd i en cada una d'elles escrivim un missatge positiu per a un company o companya, el firmem i se l'entreguem perquè ho pegue al tronc del seu arbre.

Valoració: Què tal ha quedat el vostre arbre? Com vos fa sentir? Tot el món ho té ple de fulls? Per què? Tot el món ha regalat fulls als seus companys i companyes? Acostumem a dir-los coses positives als altres? Hi ha algú que normalment vos valore? Hi ha persones importants en la vostra vida a què no heu manifestat el vostre aprecí? Com podem expressar el que ens agrada d'una altra persona?...

Conclusions: Saber que els altres ens valoren i aprecien ens fa sentir bé. En un grup és important descobrir el millor de nosaltres mateixos i dels altres.

Observacions: Si pensem que esta activitat resulta impossible de realitzar en un grup concret, ja que seria mal interpretada i l'única cosa que aconseguiríem serien burles, missatges falsos o l'aïllament d'alguns alumnes, hem de comprendre que, lamentablement, el grup dista molt d'estar format i, de moment hem de conformar-nos amb propostes de presentació i coneixement (moments anteriors en la creació de grup).

ACTIVITATS DE FORMACIÓ

A l'hora de realitzar activitats de formació en mediació partim del convenciment que totes les persones, per a formar-se integralment, necessiten desenvolupar-se a nivell personal i social, d'ací que la mediació constituïska una aportació cultural. La manera de tractar amb els altres i d'afrontar els conflictes es convertix en objecte d'aprenentatge per a un millor viure i conviure. A més, el fet de desenvolupar un currículum de mediació dóna major sentit a l'existència i funcionament del servei de mediació del centre.

Els blocs temàtics de la majoria de programes de mediació són els següents:

- I. Comprensió del conflicte
- II. Comunicació oberta
- III. Expressió d'emocions i sentiments
- IV. Habilitats de pensament
- V. Participació activa
- VI. Convivència pacífica
- VII. Procés de mediació

Abans de presentar algunes activitats, convé destacar que totes elles es basen en la participació, tenen un component lúdic que les fa atractives, no hi ha una sola forma de realitzar-les (pel que no hi ha ni bé, ni mal, ni correcte, ni incorrecte), es pot decidir no participar, fomenten l'autoconeixement, són cooperatives i, en general, permeten una interpretació a la llum de més d'un només bloc temàtic. Immediatament després de realitzar-les procedim a la seua valoració en grup i a la seua posterior transferència a situacions i contextos reals. En este moment el docent formula preguntes obertes i practica l'escolta activa, sense dirigir mai als alumnes cap a conclusions predeterminades.

EXEMPLE 1: Explicar i escoltar problemes

Desenvolupament: En esta activitat (comprensió de conflictes) es demana als alumnes que circulen lliurement per l'aula i al nostre senyal han de formar parella amb un company pròxim. Disposen d'uns minuts per a explicar-

se l'un a l'altre un problema que els preocupa en eixe moment. Han d'escoltar molt bé al company ja que després tornarem a moure'ns per l'aula i, al formar una nova parella, li explicarem ja no el nostre problema, sinó el del nostre anterior company.

Valoració: Què vos ha paregut el fet de compartir problemes? Hi ha algú que no tinga cap problema? Creieu que jo també tinc problemes? Què vos va agradar més: escoltar o explicar? Els problemes dels xics i xiques d'esta classe s'assemblen? En què s'assemblen?...

Conclusions: Tot el món té conflictes. És normal tindre conflictes.

EXEMPLE 2: Endevinar el pensament

Desenvolupament: Iniciem l'activitat (comunicació oberta) amb el clàssic joc de fer preguntes tancades a les que només responem amb un sí o un no. Es tracta d'endevinar en qui estem pensant (persona del grup, estrella de cine, animal...). Anem comptant el nombre de preguntes que ens han formulat fins a descobrir de què es tracta. Repetim l'activitat, però en esta ocasió animem a formular preguntes obertes a les que contestarem amb una explicació. També comptarem el nombre de preguntes realitzades.

Valoració: Heu aconseguit distingir amb claredat entre preguntes obertes i tancades? Quins ens aporten més informació? Quins ens poden ajudar a entendre millor una situació?...

Conclusions: Les preguntes obertes amplien la informació i ens ajuden a entendre millor les persones. En un conflicte, les preguntes obertes ens ajuden a aclarir la situació i a desfer malentesos.

EXEMPLE 3: Biblioteca de sentiments

Desenvolupament: El nostre objectiu és ampliar i matisar el vocabulari sobre emocions i sentiments per a després identificar situacions en què ens hem sentit d'una determinada manera. Preguntem als alumnes com se senten quan... (son pare els felicita, un amic els aplega, algú no complix una promesa, malvem quelcom sense voler, s'acosta el nostre aniversari...) i anotem en la pissarra les seues respostes. Després, dobleguem un full de paper longitudinalment i la tornem a doblegar en forma d'acordió o de llibre en miniatura. Demanem a cada un que dibuixe en cada full del llibre una situació viscuda i escriga amb una sola paraula com es va sentir. Quan van acabant mostren el llibre als companys i conversen sobre les diferents situacions. També podem exposar els llibres en una improvisada biblioteca de sentiments.

Valoració: Sabem explicar com ens sentim? Com coneixem els nostres sentiments? I els dels altres? Què podem fer quan ens sentim bé? I quan ens sentim malament?...

Conclusions: Hi ha moltes classes de sentiments. Saber com ens sentim ens ajuda a entendre millor una situació. Podem compartir els nostres sentiments amb els amics.

EXEMPLE 4: L'autocar

Desenvolupament: Utilitzarem una situació real o imaginada que plantege un dilema davant el qual hàgem de prendre una decisió (habilitats de pensament). Per exemple: “Jaime i David t’han demanat que et sentis amb ells en l’autocar el dia de l’excursió. Els dos són bons amics teus i si t’assentes amb un l’altre es quedarà sense parella. Amb qui t’assentaràs?”. Conjuntament determinem quins són els nostres interessos (anar d’excursió i quedar bé amb els amics). Després inventem com més solucions millor (assentar-se amb Jaime, assentar-se amb David, no anar d’excursió, que ho decidisquen ells, tirar-ho a sorts, potser un dels dos es pose malalt, anar amb una altra parella perquè cap s’enfade, anar amb un a l’anada i amb l’altre a la volta, anar esta excursió amb un i la següent amb l’altre, reunir-nos els tres per a parlar-ne...). A continuació descartem les propostes que no són possibles (anar amb un i tornar amb l’altre, atès que hi ha una norma en el centre que prohibeix canviar de parella durant l’excursió), les improbables (que un dels dos es pose malalt), les que no servixen als nostres interessos (no anar d’excursió, deixar a un dels dos sense parella), així reduïrem la llista a les opcions més interessants.

Formarem xicotets grups que s’encarregaren d’examinar el positiu i el negatiu d’una de les idees restants. Posarem en comú el resultat de les diferents anàlisis i, per a acabar, cada un prendrà la seua decisió individualment explicant el perquè.

Valoració: Vos heu trobat en situacions semblants? Trobeu fàcil o difícil prendre decisions? Com ho feu normalment? Com ho hem fet ara? Recordeu els passos que hem seguit? Creieu haver pres una bona decisió? Per què?...

Conclusions: Prendre decisions requereix pensar en la situació i en els nostres interessos, inventar diverses opcions, triar les millors, analitzar-les i, finalment, optar per una.

EXEMPLE 5: Assemblea de classe

Desenvolupament: L’assemblea és un òrgan de participació en què a més de plantejar assumptes d’interès per al grup també es pot crear un espai per a la reflexió en conjunt. Assentats en cercle proposarem dialogar sobre un tema en concret. La professora realitza preguntes i els alumnes participen opinant lliurement, escoltant i parlant. Podem gravar una cinta de cassette amb la qual cosa l’ús del micròfon regula el torn de paraules, es manté el silenci i ens permet, a *posteriori*, recuperar les idees llançades. Si el tema que proposem és, per posar un exemple, “la responsabilitat”, començarem preguntant: Què és la responsabilitat? En quines ocasions t’has mostrat responsable? Has observat a algú que es va mostrar responsable? Com saps que és el moment de mostrar-se responsable?...

Valoració: Es després de la pròpia activitat i de la capacitat de comunicar-se obertament i de participar.

Conclusions: La responsabilitat consisteix a fer allò que creiem que hem de fer. Mostrant-nos responsables contribuïm que la família, la classe, la ciutat i el món funcionen. Totes les persones tenim una “gran” responsabilitat.

EXEMPLE 6: La serp

Desenvolupament: A cada alumne li repartim una bola de plastilina. Demanem que treballen en silenci i que modelen una serp bé, ben llarga. Quan algú ens mostre un “fil” de plastilina estirat al màxim, li direm: “açò no és més que un cuquet, la qual cosa jo vull és una serp bé, ben llarga”. Esperarem que a alguna parella se l'ocórrega unir els cucs i així, fins que tot el grup faça una sola serp molt, molt llarga.

Valoració: Com ens ha quedat la serp? Algú havia fet abans una serp tan llarga? Com ho hem aconseguit? Quines altres coses podem fer entre tots? Què significa cooperar? Alguna vegada vau cooperar amb algú?...

Conclusions: Unir esforços i cooperar és una manera que tenim les persones d'aconseguir els nostres objectius.

EXEMPLE 7: Negociació cooperativa

Desenvolupament: Proposem a xiquets i xiquetes que pensen en un problema que tinguen amb algú del grup i que els agradaria arreglar. Entre tots recordarem idees que funcionen a l'hora de treballar amb els conflictes i elaborarem un esquema del tipus:

- § Posar-nos d'acord per a parlar del problema
- § Parlar i escoltar per torns
- § Dir què volem cada un i per què
- § Repetir el que vol el company
- § Crear opcions i avaluar-les
- § Posar-nos d'acord en què farem ara

Després demanarem a dos xiquets que passen a l'enfront de comptar-se el seu problema i a intentar arreglar-ho. Els ajudarem facilitant-los un vocabulari molt simple que els permeta donar els passos necessaris, han de dir: Què t'ocorre?; Així, la qual cosa a tu t'ocorre és...; Què vols?; Així el que el teu vols és...?; Tens alguna idea?; Quina idea t'agrada?; als dos ens agrada...; Estem d'acord?; Ens donem un abraç?. A continuació, una altra parella pot fer el mateix i, més avant, passarem a treballar simultàniament.

Valoració: Què ha passat amb els problemes? Com ens sentim ara? Com ho hem aconseguit? Hi ha quelcom que encara no funciona?

Conclusions: Dialogar i cooperar són una manera molt efectiva d'arreglar els problemes.

ACTIVITATS D'INTERVENCIÓ, REPARACIÓ I RECONCILIACIÓ (MEDIACIÓ FORMAL)

Amb certa freqüència les possibilitats educatives de la mediació es reduïxen a un dels seus components més significatius: el servei de mediació del centre. Crear un servei de mediació significa formar diverses persones de la comunitat educativa perquè, una vegada interioritzat el procés, puguen posar-ho en pràctica formalment sempre que sorgisca un conflicte susceptible de ser mediat. Les activitats per a crear un equip de mediadors són de l'estil de què acabem de veure, concedint potser, més importància a la dramatització de conflictes, al rol de la persona mediadora i al coneixement dels límits de la mediació. Resulta convenient, també, incorporar un element d'autoavaluació i autoformació del propi equip mediador.

Activitats per al cultiu de la pau

El sentiment d'impotència davant d'un conflicte fa que moltes persones ens desentenguem dels problemes del món que ens rodeja. Cultivar la pau en el nostre entorn immediat implica no encreuar-nos de braços i transformar a poc a poc, entre tots, el nostre context. Per això, hem de participar en xicotets projectes de treball col·lectiu que partint d'un anàlisi de la realitat del nostre grup, centre educatiu, barri o món, ens permeten experimentar vies de canvi en pau. Són els mateixos alumnes els que llancen les idees i trien quin volen desenvolupar. Hauran de plantejar un mètode de treball, reunir informació, contrastar-la, extraure conclusions, plasmar el projecte i avaluar els resultats

Bibliografia sobre activitats per a aprendre a mediar:

- ❖ AMANI (1995). Educació intercultural. Anàlisi i resolució de conflictes. Madrid: Conselleria d'Educació i Cultura, Direcció General de Joventut.
- ❖ BOQUÉ, M. C. (2002). Guia de mediació escolar. Programa comprensiu d'activitats de 6 a 16 anys. Barcelona: octaedre-rosa Sensat.
- ❖ CASQUÀS, P. i BERISTÁIN, C. M. (1986). L'alternativa al joc I. Jocs i dinàmiques en educació per a la pau. Madrid: La Catarata.
- ❖ COMMUNITY BOARDS i ALÇA'T, R. (2000). Resolució del conflicte. Programa per a batxillerat i ed. Secundària (Toms I i II). Bilbao: Missatger.
- ❖ HOROWITZ, S. R. (1998). Mediació en l'escola. Resolució de conflictes en l'àmbit educatiu adolescent. Buenos Aires: Aique.

JUDSON, S. (ed.) (2000). Aprenent a resoldre conflictes en la infància. Manual d'educació per a la pau i la noviolència. Madrid: Catarata.

Torrego, J. C. (coord.) (2000). Mediació de conflictes en institucions educatives. Manual per a formació de mediadors. Madrid: Narcea.

.....